

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.459/2017/6.

A tanács tagjai: . Vezekényi Ursula a tanács elnöke
. Osztovits András előadó bíró
. Tibold Ágnes bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Szabó Balázs Gábor Ügyvédi Iroda ügyintéző.
dr. Szabó Balázs Gábor ügyvéd

Az alperesek: I. rendű
II. rendű

Az I. rendű alperes képviselője: Nagy és Kiss Ügyvédi Iroda
ügyintéző: dr. Szelei Flóra Léda ügyvéd

A per tárgya: szerződési feltétel tisztességtelenségének
megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Győri
Ítéltábla Pf.III.20.031/2017/4. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Székesfehérvári
Törvényszék 48.P.20.258/2016/13. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű
alperesnek 25.400 (huszonötezer-négyszáz) Ft felülvizsgálati
eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a felperes teljes személyes költségmentessége
miatt le nem rótt 70.000 (hetvenezer) Ft felülvizsgálati eljárási
illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] 2008. január 30-án a felperes és a II. rendű alperes mint adósok és
zálogkötelezettek és az I. rendű alperes mint hitelező és
zálogjogosult deviza alapú kölcsönszerződést, valamint a
kölcsönszerződés biztosítására jelzálogszerződést kötött.
- [2] A kölcsönszerződés I.4 pontja egyebek mellett az alábbi
rendelkezést tartalmazta: „Felek kijelentik, és kötelezik magukat
arra, hogy bármely elszámolási vita, illetve banki igény kielégítés

esetére, vagy a jelen okirat szerinti kölcsönből mindenkor fennálló kölcsön- és egyéb tartozás mértékére, a folyósítás tényleges időpontja, a teljesítési kötelezettség lejáratát, megállapítása, valamint bármely egyéb a közvetlen bírósági végrehajtás céljából szükséges tény, adat megállapítása tekintetében az Adós Banknál vezetett számlái és a Bank nyilvántartásai, könyvei alapján készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítványt fogadják el mint közhiteles, aggálytalan tartalmú bizonyítékot. Ennek megfelelően a kölcsön és járulékaik nem, vagy nem szerződés szerinti megfizetése esetén a végrehajtás alapjául szolgáló, mindenkor fennálló kölcsön- és járuléktartozást, továbbá a fent hivatkozott tényeket jelen okirat mellett, az Adós Banknál vezetett számláiról, illetve a Bank nyilvántartásai, könyvei alapján készült közjegyzői okiratban foglalt ténytanúsítvány tanúsítja, amelynek elfogadására a Felek jelen okirat aláírásával kötelezettséget vállalnak. Felek felkérlik a jelen okiratot szerkesztő közjegyzőt, vagy egyébként illetékességgel bíró közjegyzőt, hogy a fenti kölcsönből fennálló kölcsön és járulékaik, továbbá egyéb tartozása mértékét, továbbá a fent hivatkozott tényeket, adatokat esetleges végrehajtási eljárás kezdeményezése esetén, a bank felkérésére az adósok banknál vezetett számlái, a bank nyilvántartásai, könyvei alapján és nyilvántartásba való betekintéssel közjegyzői tanúsítványba foglaltan tanúsítsa, e tekintetben a banktitok megtartásának kötelezettsége alól a felmentést megadja".

- [3] A kölcsönszerződés II.3. pontjának hatodik bekezdése a kölcsön folyósításának egyik együttes feltételeként az alábbiakat tartalmazta: „A zálogul lekötött ingatlanfedezet(ek) legalább tűz- és elemi kár kockázatokra, legalább ingatlan(ok) mindenkorijújjaépítési értékének összegéig - ami nem lehet kevesebb mint a szerződött kölcsön összege - a kölcsön teljes futamidejére a Bankot a kölcsön és járulékaik erejéig egyedüli kedvezményezettként megjelölve, vagyonbiztosítással biztosítva van(nak) és ezt az Adós a biztosítási kötvény(ek)nek, illetve ajánlat(ok)nak és/vagy a biztosító, illetve az eljáró biztosítási bróker nyilatkozatá(ai)nak bemutatásával igazolta. A biztosítási díj megfizetésére a Banknál nyitott bankszámlára a megbízást megadta".

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [4] A felperes módosított keresetében a kölcsönszerződés I.4. pont hatodik bekezdése és a II.3. pont hatodik bekezdése tisztességtelenségének megállapítását kérte a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 209/A. § (2) bekezdése és a fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelenségnek minősülő feltételekről szóló 18/1999.(II.5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (1) bekezdés a), b) és j) pontjaira hivatkozással. Arra hivatkozott, hogy a szerződés I.4. pontja a felperes mint fogyasztó hátrányára fordítja meg a szerződésből eredő követelések tekintetében a bizonyítási

terhet, a II.3. pont pedig azért tisztességtelen, mert azáltal az I. rendű alperes anélkül tette magát a jelzálogjoggal terhelt ingatlanra vonatkozó biztosítási szerződés kedvezményezettjévé, hogy ennek ellentételezéseként vele szemben elszámolási kötelezettség került volna kikötésre, illetve a biztosítási összeg felhasználhatóságát nem kötötte az adósnak vele szemben lejárt kötelezettségéhez.

- [5] Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

- [6] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Megítélése szerint a I.4. pont rendelkezései nem fordítják meg a bizonyítási terhet, ezért nem minősülnek tisztességtelennek. A szerződés II.3. pontját vizsgálva abból indult ki, hogy az rPtk. 260. § (3) bekezdése szerint a biztosítási összeg a zálogtárgy helyébe lép, amely beszámítható, beszámítandó a biztosított követelésbe, függetlenül attól, hogy a szerződésest felmondták-e, illetve a követelés lejárt-e. Erre figyelemmel nem állapítható meg a jogszabályi szövegezéssel megegyező szerződési feltétel tisztességtelensége.
- [7] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A fellebbezés indokaira tekintettel azt állapította meg: a szerződés I.4. pontja nem biztosít kizárólag jogosultságot az alperesnek a felperes tartozása összegének megállapítására és a bizonyítási terhet sem módosítja a felperesre hátrányosan, ezért nem ütközik a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b), illetve j) pontjába. A szerződés II.3. pontja vonatkozásában a másodfokú bíróság abból indult ki, hogy az rPtk. 260. § (3) bekezdése alapján a biztosítási összeg a zálogtárgy helyébe lép. A perbeli esetben ez azt jelenti, hogy a zálogjog a továbbiakban a biztosítási összegen marad fenn. A kikötés nem zárja ki azt sem, hogy a zálogkötelezett az rPtk. 260. § (3) bekezdése alapján követelheti a biztosítási összegnek a zálogtárgy helyreállítására fordítását. Mindezek alapján ez a szerződéses rendelkezés sem minősül tisztességtelennek.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [8] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a keresetének helytadó, másodlagosan az elsőfokú bíróságot új eljárásra, új határozat hozatalára utasító határozat meghozatalát kérte. Arra hivatkozott, hogy a szerződés I.4. pontja tisztességtelenségének vizsgálata körében az eljáró bíróságok jogszabálysértő módon értelmezték a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) és j) pontjait.
- [9] A kölcsönszerződés II.3. pont tekintetében konkrét jogszabálysértésként az rPtk. 260. § (2) és (3) bekezdéseire hivatkozott. E körben azt fejtette ki, hogy a vitatott szerződéses

kikötés megakadályozza a hivatkozott diszpozitív szabályok érvényesülését, a felperesnek ugyanis ennek következtében nem áll módjában a biztosítási összeget a zálogtárgy helyreállítására fordítani. Az I. rendű alperesnek az a törekvése, hogy a szerződés folytán kizárólagos kedvezményezettjévé váljon a biztosítási összegnek és azt a felperes lakásingatlanának helyreállítása helyett a kölcsön törlesztésére fordítsa, egyensúlytalan és a jóhiszeműség követelményével ellentétben áll.

- [10] Állította továbbá, hogy a jogerős ítélet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (a továbbiakban: rPp) 221. §-ába és 206. §-ába is ütközik.
- [11] Az I. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [12] A Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta. Megállapította, hogy az a hivatkozott indokok alapján nem jogszabálysértő. A felülvizsgálati kérelemben megjelölt eljárási szabályokat a jogerős ítélet nem sérti, az adott ügyben a bizonyítéknak mérlegelésre nem kellett, hogy sor kerüljön, csakis az adott szerződési rendelkezések értelmezésre. A bíróság pedig indokolási kötelezettségének a szükséges mértékben eleget tett.
- [13] A szerződés I.4. pontja tisztességtelenségének vizsgálata körében a Kúria utal az EBH2018.G.1. számon közzétett elvi határozatban kifejtettekre, azt maradéktalanul irányadónak tekinti ebben a perben is. Az adott ügyben a perbelivel tartalmilag megegyező szerződéses rendelkezés tekintetében a Kúria akként foglalt állást, hogy az a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára nem fordítja meg. Rámutatott, az a szerződéses rendelkezés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapulvételével jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására, és a szerződő felek az e kimutatás alapján készült, közokiratba foglalt ténytanúsítványt tekintik irányadónak, nem minősül joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatnak, ezért a bizonyítási terhet a fogyasztó számára hátrányosan nem változtatja meg és nem korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségét sem. Döntésének jogi indokolásában hangsúlyosan hivatkozott az rPtk. 242. §-ában, a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. tv. 21. §-ában, a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. tv. 111. § (1) bekezdésében, a Korm. rendelet 1. § (1) bek. i) és j) pontjaiban írtakra. A Kúria tehát egyetértett a másodfokú bírósággal abban, hogy a perbeli szerződéses rendelkezés a bizonyítási terhet nem fordította meg.
- [14] A Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésének b) pontja a fogyasztói szerződés azon rendelkezését minősíti tisztességtelennek, amely kizárólagosan jogosítja fel a fogyasztóval szerződő felet annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e. E jogszabályi rendelkezésnek mind a nyelvtani, mind a fogyasztókkal kötött

szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EK irányelv (a továbbiakban: fogyasztói irányelv) 3. cikk (3) bekezdése és Mellékletének 1. m) pontja figyelembevételével történő értelmezéséből következően, az a kikötés tisztességtelen, amely a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel arra, hogy maga állapítsa meg a saját teljesítése megfelelőségét. A keresettel támadott szerződéses rendelkezés azonban nem tartalmaz az I. rendű alperest a megjelölt körben megillető egyoldalú jogosítványt, nem érinti (nem vonja el) az I. rendű alperessel szerződő fél - a felperes - kötelmi jogát arra, hogy az I. rendű alperes szolgáltatásának megfelelőségét megítélje és minősítse [rPtk. 283. §], ezért nem minősült tisztességtelennek a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésének b) pontja szerint.

- [15] A szerződés II.3. pontja tekintetében a Kúria elsődlegesen azt vizsgálta, figyelemmel a felülvizsgálati kérelemben előadottakra, hogy a jogerős ítélet e körben nem ütközik-e az rPtk. 260. § (2) és (3) bekezdéseibe. Az rPtk. 260. § (2) bekezdése azt szabályozza, hogy a zálogjogosult kitől, milyen feltételek fennállása esetén követelhet további fedezetet a zálogtárgy elpusztulása, vagy értékcsökkenése esetén. Ezt a (3) bekezdés azzal egészíti ki, hogy az ilyen esetekben többek között az elpusztulás, illetőleg értékcsökkenés biztosítására szolgáló biztosítási összeg a zálogtárgy helyébe lép, a zálogfedezet kiegészítésére szolgál. Jelzálogjog esetében mind a tulajdonos, mind a jogosult ennek az értéknek a zálogtárgy helyreállítására fordítását követelheti.
- [16] A Kúria rögzíti: a felperes keresetében megjelölt II.3. pont a kölcsön folyósításának feltételeként határozta meg azt, hogy a felperes milyen tartalmú biztosítási szerződést volt köteles megkötni. A kölcsönszerződés V.2. pontja a kölcsön biztosítékai között nevesítette a vagyonbiztosítási szerződést, amelynek megkötése az adós terheli azzal, hogy az I. rendű alperest nevezi meg egyedüli és kizárólagos kedvezményezettnek. A peres felek között létrejött jelzálogszerződés 7. pontja értelmében a felperes és a II. rendű alperes arra vállalt kötelezettséget, hogy a jelzálog tárgyát képező ingatlanokra teljes körű biztosítási szerződést kötnek, amelynek kedvezményezettjeként az I. rendű alperest jelölik meg.
- [17] A Kúria megítélése szerint a perbeli szerződéses rendelkezések nem ütköznek az rPtk. 260. § (2) és (3) bekezdéseibe, nem módosítják és nem korlátozzák a zálogkötelezett jogosultságait. Önmagában abból a tényből, hogy a vagyonbiztosítási összeg kizárólagos jogosultja az I. rendű alperes, nem következik, hogy azzal szabadon rendelkezhetne, azt például önhatalmúlag a kölcsön törlesztésére fordíthatná. A per tárgyát képező szerződéses rendelkezések nem zárják ki annak lehetőségét, amit az rPtk. 260. § (3) bekezdése biztosít a tulajdonos számára: a jogosulttól követelheti a zálogtárgy pótlására szolgáló biztosítási összegnek a zálogtárgy helyreállítására fordítását.
- [18] A perbeli szerződéses rendelkezés, amely szerint az I. rendű

alperes válik a biztosítási összeg kizárólagos kedvezményezetté összhangban van a zálogjog jogi természetével, funkciójával, a rendelkezés – a korábban kifejtetteknek megfelelően – nem biztosít az I. rendű alperes számára szabad rendelkezési jogot a biztosítéki összeg felett, így a rendelkezés nem tisztességtelen: a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a felperes mint fogyasztó hátrányára nem állapítja meg.

- [19] A Kúria mindezek alapján nem találta megállapíthatónak azt, hogy a keresetben megjelölt szerződéses rendelkezések a felperes által megjelölt okokból tisztességtelennek, jogszabálysértőnek minősülnének, ezért a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [20] A felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest az rPp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó rPp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az I. rendű alperes – figyelemmel a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (3), (5) és (6) bekezdéseire, az I. rendű alperes jogi képviselője által ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban álló – felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére. A felperes teljes személyes költségmentességére tekintettel le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.
- [21] A Kúria a döntését tárgyaláson kívül hozta meg.

Budapest, 2018. április 17.

Dr. Vezekényi Ursula sk a tanács elnöke, Dr. Osztovits András sk.
előadó bíró, Dr. Tibold Ágnes sk. bíró